

Atatürk ve Demokrasi

İçeriği Yazan: [cebeci](#) [1] Zaman: Çar, 23/07/2014 - 07:32

Yazar: Gökhan Cebeci

Kendisine sunulan sultanlık, halifelik ve ömür boyu Cumhurbaşkanlığı gibi teklifleri kesin dille reddeden ve “Milletin sevgi ve güvenini kaybetmediğim müddetçe tekrar seçilirim. Milletın oyu esastır” diyen Atatürk’ün demokrasiye olan inancı ve sevdasını, değerli tarihçi ve yazar Sinan Meydan’ın Akl-ı Kemal kitabı 2. cildini kaynak olarak inceleyelim.

O’nu çağdaşı olan liderler ile karşılaştırdığımızda ilk göze çarpan konu, kurduğu Cumhuriyetin ve yerleştirmeye çalıştığı demokratik sistemin o yıllarda neredeyse Avrupa’nın hiçbir ülkesinde var olmayan en ileri model olduğudur.

Bu konuda Prof. Dr. Sina Akşin: “Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulduğu yıllarda Avrupa’da sadece İngiltere’de gerçek demokrasi vardır. İsviçre’de, İsveç’te, Norveç’te, Finlandiya’da, Belçika’da, Hollanda’da ve Çekoslovakya’da kısmen demokrasi vardır. Fransa’da gerçek demokrasi yoktur (...) 1924’te Sovyetler Birliği’nde kanlı, baskıcı Stalin dönemi başlamıştır. 1930’ların başında Almanya’da Hitler nazizmi, İtalya’da Mussolini faşizmi vardır. Polonya’da askeri bir darbeyle iktidara gelen Mareşal Pilsudaski diktatörlüğünü ilan etmiştir. Macaristan’ı diktatör Amiral Horthy yönetmiştir. Romanya’da Kral Carol, Yugoslavya’da Kral Aleksandr diktatörleşmişlerdir. Arnavutluk’ta Cumhurbaşkanı Zago krallığını ilan etmiştir. Bulgaristan’da 1923-1935 arasında üç askeri darbe yaşanmıştır. 1936’da Çar Boris diktatör olmuştur. Aynı dönemde Yunanistan’da da birçok darbe yaşanmıştır. Son olarak 1936’da darbe yapan General Metaksas diktatör olmuştur. Avusturya’da 1933’de diktatörlük olmuş, 1936’da Almanya ile birleşmiştir. Portekiz’de 1928’den beri Salazar’ın diktatörlüğü vardır. Avrupa bu durumdayken Ortadoğu’da, Akdeniz bölgesinde bir tek demokrat ülke yoktur” demektedir.

Amerikalı yazar D. E. Webster, ‘Atatürk Türkiye’si’ kitabında, Atatürk için:

“Tanınmış çağdaşlarından bazıları ne kadar korku uyandırmışlarsa, o da o kadar saygı uyandırdı.

Mussolini’yi kendi yurttaşları bir sokak fenerine ayaklarından astı. Hitler, bir sığınakta kendi hayatına son verip, en yakınlarınca cesedini yaktırdı. Sağlığında ilahlaştırılan Stalin’in en az on milyon masum yurttaşının katili olduğu açıklandı. Cesedi Kremlin’den atıldı. Heykelleri yıktırıldı. Adı kitaplardan ve sokaklardan kaldırıldı.

Bu kişilerin çağdaşı olan Atatürk’ü, köylüsü ve kentlisi, yaşlısı ve genci, kadını ve erkeği ile bütün bir millet gözyaşları ve sonsuz bir sevgi içinde ebediyete uğurlarken, bütün dünya milletleri de onu aynı sevgiyle ve saygıyla selamlıyordu. Aradan geçen yıllar Atatürk’ün büyüklüğünün Türkiye’de ve dünyada daha iyi anlaşılmasına yol açtı” satırlarına yer vermiştir.

Sinan Meydan da, Atatürk’ün Afet İnan’a dikte ettirdiği ‘Vatandaş için Medeni Bilgiler’ kitabı ile faşizm çağında demokrasinin kitabını yazan ve o kitabı orta öğretim kurumlarında okutan dünyadaki tek lider olduğuna dikkat çekmektedir.

Atatürk’ün demokrasiye bu kadar inanmasının en önemli nedeni, gazeteci F.Macossa’nı söylediği

‘Emperyalizm ölüme mahkumdur, demokrasi insan ırkının ümididir’ düşüncesidir. Ayrıca, O’na göre, ‘Türk milleti yaratılış bakımından demokratır’

Milletinin doğasına en uygun rejim olarak gördüğü demokrasi sistemine olan tutkusunu ise “Büyük Millet Meclisi’nde ve millet önünde millet işlerinin serbest tartışılması ve iyi niyetli kimselerin ve partilerin görüşlerini ortaya koyarak milletin yüksek çıkarlarını aramaları, benim gençliğimden beri aşık ve taraftar olduğum bir sistemdir” sözleri ile açıklamaktadır. Çünkü bu milletin bir evladı olarak O’nun da yaratılışında demokratlık vardır.

20 Ocak 1921 tarihinde Meclis’te yaptığı konuşmada: “Fikir cereyanları cebir, şiddet ve kuvvetle reddedilemez, bilakis takviye edilir. Buna karşı en etkili çare, gelen fikir cereyanına fikirle karşılık vermek, fikre fikirle cevap vermektir” sözleri ile düşünce özgürlüğüne verdiği önemi belirtmiş, insanların değil fikirlerin çarpışmasını istemiştir.

Bugün, özgürlükleri kısıtlayarak ileri demokrasiden bahsedene inat, ‘Özgürlüksüz demokrasi olmayacağı gibi demokrasisiz de özgürlük düşünülemez. Bunlar birbirinden hiçbir şekilde ayrılamayan ikiz kardeşlerdir. Biri zedelendi mi diğeri hırpalanmış, biri hırpalandı mı diğeri zedelenmiş olur” demiştir.

Sözde darbe, suikast gibi suçlamalar sonucu yatan onlarca kişiyi bırakın bir kenara, yaptığı eleştiri, çizdiği karikatürden ötürü yargılananların olduğu, ağızını açanın pişman edildiği günümüze karşın... 1936 yılında Ankara Ağır Ceza Mahkemesi’nde Atatürk’e suikast iddiası ile yargılanan 8 sanık hakkında, savcının cezalandırılmalarını istemesine rağmen mahkeme heyeti tarafından beraat kararı verilmiş, başından beri dava ile ilgilenmeyen ve yargıyı yönlendirecek her hangi bir girişimde bulunmayan Atatürk, davanın ne savcısı ne de hakimi olmuş, verilen kararı da büyük bir olgunluk ve saygı ile karşılamıştır.

Bugün adı yolsuzluk iddialarına karışan bakanlarla ilgili hiçbir soruşturma yapılamazken O’nun döneminde Meclis’te bazı bakanlar hakkında yolsuzluk önergeleri verilebilmiş ve bunlardan bazıları Yüce Divan’a sevk edilerek cezalandırılmıştır. Örneğin 1928’de eski Denizcilik Bakanı ve Osmaniye milletvekili İhsan Bey ile Bilecik milletvekili Fikret Bey, Londra’daki havuz (Yavuz’u onarmak için yapılacak havuz) yapımı ihalesinde yolsuzluk yaptıkları gerekçesiyle Yüce Divan’a sevk edilmişler ve dokunulmazlıkları kaldırılmıştır. Yüce Divan yargılaması sonunda İhsan Bey’in ‘memuriyet görevini kötüye kullanmak ve ihaleye fesat karıştırmak yoluyla rüşvet vermeye teşebbüs’ suçundan iki yıl ağır hapis cezasına ve iki yıl memurluk hakkından yoksun bırakılmasına, Fikret Bey’in ise dört ay hapis cezası ile 100 lira para cezasına çarptırılmasına karar verilmiştir. Bu kişilerin milletvekillikleri de düşürülmüştür.

10 Ağustos’ta seçilecek Cumhurbaşkanının aktif mi pasif mi olacağı, başkan ya da yarı başkan gibi hükümet işlerini yürütüp yürütmeyeceği tartışılarsun, bundan 91 yıl önce, 1923’te, Konya’da bir tüccarın, ‘hükümetin ticareti geliştirmek için ne düşündüğünü’ sorması üzerine, Atatürk: “Evvela şunu söyleyeyim ki, bendeniz içinizde hükümet adına değil, meclis adına değil, ordu adına değil, sadece bir milletvekili gibi, belki de yalnız bir arkadaşınız, bir kardeşiniz gibi bulunuyorum. Onun için sorunuza hükümet adına yanıt vermeye yetkim yoktur. Eğer sorunuza ‘Sen ne diyorsun? Senin ticaretimiz hakkındaki fikrin nedir?’ diye sorsaydınız o zaman cevap vermekte sakınca görmezdim” demiştir.

“Ben diktatör değilim. Benim kuvvetim olduğunu söylüyorlar, evet, bu doğrudur. Benim arzu edip de yapamayacağım hiçbir şey yoktur. Çünkü ben zoraki ve insafsızca hareket etmek bilmem. Bence diktatör, diğerlerini iradesine boyun eğdirenidir. Ben kalpleri kırarak değil, kalpleri kazanarak hükmetmek isterim” sözleri ile sahip olduğu gücü kötü kullanan diktatörler ile arasında kalın bir sınır çizmiş ve farkını ortaya koymuştur.

İşte bu yüzden, herkes emin olsun ki, bu ulus büyüdükçe O’nun kazandığı kalpler artmakta, yıllar geçtikçe kalpler O’nun için daha da fazla çarpmaktadır.

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [2]
- [Tarih](#) [3]

Kaynak URL (29/04/2024 - 14:03 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/ataturk-ve-demokrasi>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/cebeci>

[2] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih>